Ա. ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 78 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 7 ՅՈՒՆԻՍ 1899 19 ՅՈՒՆԻՍ 1899 (Ն. Տ.)

10 ՓԱՐԱ

ԱՒԲ ՍԻ ՏՆՕՐԻՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՔԻՎԼԷԼԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Պալըք-Ալի Ճատտեսի, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنجه غزته‌سی صوی سورهانتاك غزته‌سی
اداره‌خانه‌سی
باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰

Direction du Journal Arménien
SOURHANTAG
20. Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻԻ
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ եւ գրութիւն

ԹՈՒԹԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՄԱՐԸ
12 ամիսը ղրշ. 75
6 » կէսէն » 40

ԴԻՒՅԱԶԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարէ ծախէը մէջ վրայ
12 ամիսը ղրշ. 100
6 » կէսէն » 54

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարէ ծախէը մէջ վրայ
12 ամիսը ֆր. 22
6 » կէսէն » 11

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ կը հրատարակուի առաւօտները արշալոյսին։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ
ՖԻՒԱՆՍԱՅԻ Մ Է Ջ

Գրեթէ չարաթ մը եղաւ յորմէ հետէ հեռագիրները ծանուցին Տիւբիւիի դահլիճին անկումը, և թէև հեռագրական փոփոխոտ գոյժ-կալութիւններ կը ծանուցանէին Բուանքառէ գահլիճի մը հաստատական վերջնական կազմութիւնը, մինչեւ այս տողերը գրելու ժամանակ (չարաթի) վերջնական լուրը եկած չէր նախարարութեան կազմութեան, և հեռագիրը կը ծանուցանէր թէ Բուանքառէի վարչապետութեամբ դահլիճի մը կազմութիւնը չէ յաջողած՝ որովհետեւ Պ. Մառիէնյայ-տարարեր է թէ ազգայնական կուսակցութեան պատկանող իր բարեկամներուն հետ խորհրդակցած ըլլալով չի կրնար անդամակցիլ նորակազմ նախարարութեան։ Հետեւաբար Պ. Բուանքառէ տեսնելով որ ազգայնական կուսակցութիւնը դուն երեք ազգային կուսակցութիւն ալ դահլիճին մէջ, և թէ նոյն կուսակցութիւնը բացորոշ կերպով հակակիր է իրեն, հրաժարեր է դահլիճը կազմելու գաղափարէն։

Սրամիտ բարեկամ մը, Տիւբիւիի դահլիճին անկումին լուրը կարգալով, դիտեր կուտար թէ յեղյեղուկ Ֆրանսացիները չարաչարկ նախարարութիւններ փոխելով, օր մը այն վիճակին պիտի հասցնեն գործը, որ յետին դէնարանը բերելով նախարար ընտրելու պիտի տարիպտին։ Հեգնութիւն մըն էր մեր բարեկամինըրածը. բայց եղրակացութիւնը զոր այդ խօսքէն հանել կ'ուզէր, սա էր թէ՝ նախարարական փոփոխութիւնը սովորական բան մը եղած է Ֆրանսայի համար, և բնութիւն չունի արտաքին աշխարհավարութեան վրայ ազդելու, մանաւանդ երբ այս անգամուան նման զուտ ներքին գործերու հետեւանքն է։

Ասիկայ չատ ծանօթ իրողութիւն մըն է, և ճիշդ է թէ Ֆրանսական դահլիճի անկումը մը, նոյն տպաւորութիւնը չի թողուր ընդհանուր քաղաքականութեան հետեւողներուն վրայ, ինչ տպաւորութիւն որ պիտի ընէր անգլիական նախարարական փոփոխութիւն մը։

Բայց, ինչպէս նախորդ յօդուածով մըն ալ կ'ըսէինք, Ֆրանսայի ներքին գործերը ամէն ժամանակ ղբաղեցուցած են եւրոպական մամուլը։ Ուստի չհասկրգիս է գիտնալ թէ ինչո՞ւ լինկաս Տիւբիւիի դահլիճը։

Ասիկայ բացատրելու համար նախ հարկ է յիշեցնել թէ այդ նախարարութիւնը համախմբման (concentration) գահլիճ մը եղած էր։ կազմուած էր՝ բոլոր կուսակցութիւններէն կամ գէթ բոլոր հանրապետականները գոհ ընելու դիտաւորութեամբ, կ'ուզէր վերջնել հանրապետական կուսակցութիւնները իրարմէ բամնող անջրպետները, անհամաձայնութիւնները։ Հաշտութիւն, միութիւն, համախմբում կ'երազէր։ Ուստի հարկ կ'ըլլար իրեն՝ չարունակական և մեծ զիջումներ ընել արմատականներուն և ընկերվարականներուն, զանոնք չգայրացնելու համար։ Զարմանալին սա է որ ճիշդ արմատականներն և ընկերվարականները, որոնց այնքան երկչոտութեամբ, անանք եղան առաջին նշանը առաջ դահլիճին հակառակ քուէարկելու, և անոնց շնորհիւ հաւաքուեցան միւս բոլոր կուսակցութիւններն ալ՝ յատկապիտականները, ազգային կուսակցութեան պատկանողները, հակահրէականները, առհասարակ հրէութեան վերաբերութիւնը պահպանողները և այլ վերաբերութեան հակառակորդներ, միասեռականներ են։ Այսինքն այն կուսակցութիւնները, որոնք գաղափարի ուղղութեան ահագին անջրպետներ ունին իրենց մէջ, և սակայն պահ մը կը միանան մէջերնին, կարևոր (՞) գործ մը տեսնելու համար.— Տապալել դահլիճը, ինչ որ ալ ըլլայ հետեւանքը։

Ֆրանսական յեղյեղուկ բնաւորի յատկանշական մէկ երեւոյթն է ասիկայ։

Նշանակելի երեւոյթ մըն է որ ընկերվարականները՝ ասկէ առաջ, նոյն իսկ զանազան կուսակցութիւններու պատկանող անձերէ կազմուած դահլիճներու կողմէ, երբ կար առեն իրբեւ թշնամի նկատուելէ ետքը, կառավարական կուսակցութիւն մըն են հիմայ։ Այս փոփոխութիւնը տեղի ունեցաւ, երբ Պ. Պուռժուա կազմեց արմատական-ընկերվարական դահլիճը, որ շատ մը բարեկարգութիւններ ի գործ դրաւ։ Պ. Միլլինի դահլիճը այդու և կորովի կերպով պայքարեցաւ անոնց դէմ, բայց այդ երկարատեւ դահլիճին անկումէն ետք, ընկերվարականները կարեւոր սորը մը եղան անոր յաջորդով թէ՛ Պրիսոնի և թէ Տիւբիւիի դահլիճին մէջ։ Բայց Պ. Միլլինի նախարարապետութեամբ կազմուելիք դահլիճ մը, որ երբեք չպիտի կրնար դաշնակցիլ ասոնց հետ, ներկայ պարագաներուն մէջ կազմուելիք ուրիշ և է դահլիճ պարտաւոր է հաշուի առնել ընկերվարական կուսակցութիւնը։

*** Ի՞նչ պիտի ըլլայ ելքը նախարարական ներկայ տագնապին։ Պ. Իվ Կիւյօ այս հարցումին կը պատասխանէ Սէյէլի մէջ. — «Շատ դիւրին է խորհրդարանին մէջ գըտնել տասնեակ նախարարներ, որոնք կրնան համախմբուիլ սա պարզ ծրագրին շուրջը։ — Ուղղամտօրէն գործադրել վճռաբեկ տեղին որոշումը։ Օրէնքին առջեւ բոլոր քաղաքացիներու հաւասարութեան ըմբռնումը նուիրագործել։ Եւ պէտք եղած միջոցները ձեռք առնել, հասկցնելու համար ամէն գոյն ուղղութեան վնասակար տարրերուն թէ՝ հանրապետութիւնը անիշխանութիւն ըսել չէ։»

Ո՛րքան ալ լաւատես ըլլայ Պ. Իվ Կիւյօ, իրողութիւնը ցոյց տուաւ թէ շատ դիւրին չէ եղեր գտնել դահլիճը կազմելիք նախարարները, ինչպէս կը ցուցնէինք յօդուածիս սկիզբը։ Կարծուածէն աւելի դժուար եղած է գործը Պ. Լուպէի, որ երբ ակնարկ կը նետէ ետեւ։ Ժողովին վրայ, անկապակից պատգամաւորներու, կազմուղ ծածած, միմարացած կուսակցութիւններու խառնուրդութիւն մը միայն կը տեսնէ։ Բայց հակառակ Ֆրանսայի ստատնին յուզմանալից վիճակին, հակառակ ներքին անկումի, Ֆրանսայի ժողովուրդը հանդարտութիւն, կարգապահութիւն կ'ուզէ, և կը փափաքի խաղաղ կերպով հետեւիլ իր աշխատութեան։ Ուստի, Տրէյֆիւսի վերջին պատմական որոշման հետեւանքով՝ երբեմնակ ներկայ նախարարական ազգայնապէս Չէմպրլէնեան-խառնածը պիտի կարողանայ կազմել երկրին բազմանքներուն համապատասխանող նախարարութիւն մը։

Գ.

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ
ԿԱՐՈՁԸ

Թերթի մը անցեալ չորեքչաբթի օրուան թիւին մէջ պատահաբար կարդացի «Հայ կղերը ընտանեկան և ընկերական իմնդրոց հանդէպ» խորագրով խմբագրական յօդուածի մը չարունակութիւնը, ուր Ս. Պատրիարք Հօր կիրակի օրը Մայր եկեղեցւոյ մէջ խօսած քարոզը այլափոխուած այլակերպուած էր։ Որովհետեւ ես ալ լսած էի այդ քարոզը, նկատեցի որ Ս. Պատրիարք Հօր չըսածը իբրեւ ըսած քշուած էր։ Խմբագիրը կը գրէ թէ՝ ինք ներկայ գտնուած չէ այդ հռչակաւոր քարոզին. ըսել է թէ սուտպոյց լրատուներու հանդիպեր է։ Կը վախցուի որ անոնք ուրիշ առիթներու մէջ աւելի գէշ մոլորեցնեն խմբագրութիւնը։ Մենք դառնանք մեր նիւթին։ Ցիշեալ թերթը այսպէս կը գրէ. «Ն. Սրբազնութիւն կը յիշէ որ իր երկրումի առաջնորդութեան առեն քանի մը պըզտակ լուծեց, առանց մէկու մը հարցընելու.—Բանի պատկ մը եղած էր, եւ քանի մը չաթի ետքը կինը փախած էր։ Ինք չվարանեցաւ պատկը լուծելու։ Նմանապէս, երբ երիտասարդը խելագար էր առջի օրէն, և իր ծնողք կը կարծէին թէ ամուսնանալով պիտի աղէկնար։ Դարձեալ, ուրիշ պարագայի մը մէջ, երբ աղջիկան կամքին վրայ բռնութիւն եղած էր, ևն։»

Ս. Պատրիարք Հայրը՝ ամուսնութեան՝ անուծելիութեան պատճառաւ եկեղեցւոյ խորհուրդ ըլլալը չատ լաւ բացատրելէ յետոյ. ընտանեկան դժբաղդութեանց մը և թշուառութեանց չարք մը ներկայացուց իր ունկնդիրներուն և աւելցուց ըսելով թէ «զուցէ առարկեն ունկնդիրներուն, ուր չատ Հայեր ստիպուեցան Պարսկաստան երթալ։

Հայ գաղթականներուն կէսէն աւելին փճացած են այլեւայլ նեղութեանց, թշուառութեանց և հիւանդութիւններու պատճառով, և մնացածներ բնակած են Սպահան քաղաքը, և այնուհետեւ չինած նոր Ջուղա քաղաքը։ Այնուհետեւ ալ մեծ թուով գաղթած են Հնդկաստան և այլ տեղեր։

Այդ ժամանակներէն բուն Պարսկաստանի մէջ Հայերուն ընդհանուր թիւը մօտաւորապէս մէկ միլիոն ըլլալու էր։ Եւրոպացի ճանապարհորդներ կը յիշեն որ Խօրասանի մէջ, ուր այժմ Հայեր չեն բնակիր, պատահած են մէկ քանի գիւղերու, ուր քրիստոնեայ բնակիչներու հետքեր կը տեսնուին, եկեղեցիներու փլատակներ, գերեզմանաքարեր և նշանակութիւն ունեցող անուններ, օրինակի համար Պարսիկ գիւղի մը մօտ Թէյթե-Բէյնէ ըսուած վայրը։

Հարկ չկայ չատ հետեւները երկար, ապացուցանելու համար թէ Պարսկաստանի մէջ աւելի մեծ թուով Հայեր կը բնակէին։ Բնական է յիշել, որ նոյն իսկ Դաւրէժի մէջ զանազան հետեւոր Պարսկաբնակ թաղեր 20էն աւելի եկեղեցիներու և գերեզմաններու հետքեր կը գտնուին, մէկ քանին փլատակ վիճակի մէջ և ոմանք ալ պարէզներու վերածուած։ Մանրամասնութիւնները դեռ այսօր կանգուն կը մնայ Սուրբ Աստուածածին անունով, քաղաքէն չատ հեռու։ Այժմ ուխտատեղի մըն է այս վայրը, ուր մէկ կոկիկ եկեղեցի մը՝ գեղեցիկ պարսէզով և բարձր պատով չրջապատուած։ Քաղաքէն դրեթէ մէկ ժամ հեռաւորի մը գլուխը կը գտնուի Աչնէ-Ջեչնէ ըսուած ուխտատեղի մը, բաւական մեծ-կակ չէնքով. այդ ուխտատեղին ժամանակին վանք մըն է եղած։

Պարսկաստանի Հայերուն թիւին պակասիլը զանազան պատճառներու կը վերագրուի։ Նախ՝ կլիմայական անյարմարութիւններ. հիւանդութիւններ և ծայրայեղ թշուառութիւններ, երկրորդ՝ յաճախ պատահած երկրաշարժներ, երրորդ գաղթականութիւններ, և այլն։ (1) ԿԵՆ-ՓԻԻՐ

(1) Նախորդ յօդուածիս մէջ Պարսկահայերուն թիւը 50էն 70 հազար կը հաշուուի (1)։ Մեծ թուով Հայեր կը գտնուին Ատրպատականի նահանգին մէջ։ Առաջնորդարանի միջոցաւ կազմուած վիճակագրութիւնը այս նահանգին մէջ բնակող Հայերուն թիւը թէև 30392 հոգի ցոյց կուտայ, (16087 արու և 14305 էգ), սակայն այս թիւը իրականէն վար է, եթէ նկատի ունենանք այն պարագան թէ՝ վիճակագրութիւն կազմուած ժամանակ Հայերը իրենց թիւը պակաս ցոյց կուտան, պաղիի տուրքը քիչ վճարելու համար։ Գիտակ անձեր Ատրպատականի մէջ Հայերուն թիւը 38000ի մօտ կը կարծեն, և այս ալ ճշմարտութեան մօտ հաւանականութիւն մըն է։ Ատրպատականի մէջ Հայերը ունին 102 եկեղեցի, 65 քահանայ, 36 դպրոց, և կը բնակին 130 հայաբնակ գիւղերու և 6 քաղաքներու մէջ։

Շատ հին ժամանակներ (ՀՌ. Ա.) Պարսկաստանի մէջ մեծ թուով Հայեր կը բնակէին։ Բազմաթիւ դէպքեր կը յիշեն որ Խօրասանի մէջ, ուր այժմ Հայեր չեն բնակիր, պատահած են մէկ քանի գիւղերու, ուր քրիստոնեայ բնակիչներու հետքեր կը տեսնուին, եկեղեցիներու փլատակներ, գերեզմանաքարեր և նշանակութիւն ունեցող անուններ, օրինակի համար Պարսիկ գիւղի մը մօտ Թէյթե-Բէյնէ ըսուած վայրը։

Հարկ չկայ չատ հետեւները երկար, ապացուցանելու համար թէ Պարսկաստանի մէջ աւելի մեծ թուով Հայեր կը բնակէին։ Բնական է յիշել, որ նոյն իսկ Դաւրէժի մէջ զանազան հետեւոր Պարսկաբնակ թաղեր 20էն աւելի եկեղեցիներու և գերեզմաններու հետքեր կը գտնուին, մէկ քանին փլատակ վիճակի մէջ և ոմանք ալ պարէզներու վերածուած։ Մանրամասնութիւնները դեռ այսօր կանգուն կը մնայ Սուրբ Աստուածածին անունով, քաղաքէն չատ հեռու։ Այժմ ուխտատեղի մըն է այս վայրը, ուր մէկ կոկիկ եկեղեցի մը՝ գեղեցիկ պարսէզով և բարձր պատով չրջապատուած։ Քաղաքէն դրեթէ մէկ ժամ հեռաւորի մը գլուխը կը գտնուի Աչնէ-Ջեչնէ ըսուած ուխտատեղի մը, բաւական մեծ-կակ չէնքով. այդ ուխտատեղին ժամանակին վանք մըն է եղած։

Պարսկաստանի Հայերուն թիւին պակասիլը զանազան պատճառներու կը վերագրուի։ Նախ՝ կլիմայական անյարմարութիւններ. հիւանդութիւններ և ծայրայեղ թշուառութիւններ, երկրորդ՝ յաճախ պատահած երկրաշարժներ, երրորդ գաղթականութիւններ, և այլն։ (1) ԿԵՆ-ՓԻԻՐ

(1) Նախորդ յօդուածիս մէջ Պարսկահայերուն թիւը 50էն 70 հազար կը հաշուուի (1)։ Մեծ թուով Հայեր կը գտնուին Ատրպատականի նահանգին մէջ։ Առաջնորդարանի միջոցաւ կազմուած վիճակագրութիւնը այս նահանգին մէջ բնակող Հայերուն թիւը թէև 30392 հոգի ցոյց կուտայ, (16087 արու և 14305 էգ), սակայն այս թիւը իրականէն վար է, եթէ նկատի ունենանք այն պարագան թէ՝ վիճակագրութիւն կազմուած ժամանակ Հայերը իրենց թիւը պակաս ցոյց կուտան, պաղիի տուրքը քիչ վճարելու համար։ Գիտակ անձեր Ատրպատականի մէջ Հայերուն թիւը 38000ի մօտ կը կարծեն, և այս ալ ճշմարտութեան մօտ հաւանականութիւն մըն է։ Ատրպատականի մէջ Հայերը ունին 102 եկեղեցի, 65 քահանայ, 36 դպրոց, և կը բնակին 130 հայաբնակ գիւղերու և 6 քաղաքներու մէջ։

Շատ հին ժամանակներ (ՀՌ. Ա.) Պարսկաստանի մէջ մեծ թուով Հայեր կը բնակէին։ Բազմաթիւ դէպքեր կը յիշեն

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՀԱՅԵՐԸ

(Մեր մասնաւոր թղթակցեն)

ԴԱԽՐԷԺ, 18 մայիս 1899

Պարսկաստան բնակող Հայերուն թիւը ներկայիս մէջ 50էն 70 հազար կը հաշուուի (1)։ Մեծ թուով Հայեր կը գտնուին Ատրպատականի նահանգին մէջ։ Առաջնորդարանի միջոցաւ կազմուած վիճակագրութիւնը այս նահանգին մէջ բնակող Հայերուն թիւը թէև 30392 հոգի ցոյց կուտայ, (16087 արու և 14305 էգ), սակայն այս թիւը իրականէն վար է, եթէ նկատի ունենանք այն պարագան թէ՝ վիճակագրութիւն կազմուած ժամանակ Հայերը իրենց թիւը պակաս ցոյց կուտան, պաղիի տուրքը քիչ վճարելու համար։ Գիտակ անձեր Ատրպատականի մէջ Հայերուն թիւը 38000ի մօտ կը կարծեն, և այս ալ ճշմարտութեան մօտ հաւանականութիւն մըն է։ Ատրպատականի մէջ Հայերը ունին 102 եկեղեցի, 65 քահանայ, 36 դպրոց, և կը բնակին 130 հայաբնակ գիւղերու և 6 քաղաքներու մէջ։

Շատ հին ժամանակներ (ՀՌ. Ա.) Պարսկաստանի մէջ մեծ թուով Հայեր կը բնակէին։ Բազմաթիւ դէպքեր կը յիշեն

(1) Նախորդ յօդուածիս մէջ Պարսկահայերուն թիւը 50 հազարի տեղ սրխալմամբ 500 հազար գրուած էր։

Կ. Փ.

ԳԱԻԱՌԱՑԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Մեր Վանի թղթակցեն

Տ. Ներսէս Եպս. Աբօթնէնի Վան ճանապարհը.— Դիմաւորութիւն և համակիր ընդունելութիւն.— Վանի կառավարչին ներկայանալը.— Կիրակի օրուան խօսքը։

ՎԱՆ, 1899 մայիս 26

Ամսոյս 20ին Վանայ Ս. Յակոբ հովիւ Տ. Ներսէս եպս. և իր օգնական Վահրիճ վ. տէրտ հասան։ Նախորդ Առաջն. տեղապահ Ստեփան վ., Լիմ և կուսց անապատներու վանահայր Յովսէփ եպս.ի և կրօն. ու Քազ. ժողովոց անդամներու հետ մինչեւ Աւանց գիւղ դիմաւորեցին Նորին Սրբազնութիւնը։ Նոյնպէս դիմաւորելու եկած էին մինչեւ յիշեալ գիւղը, զարոցական աշակերտներ. միաբնաբայ որբանոցի որբեր և ուսուցիչներ, ժողովրդէն ականաւոր անձեր, Վահմ. կուսակալի օգնական Յակ. Ֆէրիտ էֆ., Մր. Ռէյնլաս, կառավարական մէկ երկու պաշտօնեաներ և խուռն բազմութիւն։ Ներսէս եպիսկ. չատ գոհ մնաց աշակերտաց երգերէն։ Պահ մը հանգիստ ըրին ինքն

(1) Մնացեալը վաղը

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԱՆ

Հայկական գյուղատնտեսական համարանը ստեղծվել է 1923 թ. Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում։ Նրա նպատակն է օգնել հայ գյուղացիներին՝ ամերիկյան գյուղատնտեսական մեթոդների ներդրման միջոցով։ Համարանը կազմակերպում է դասընթացներ, ցուցադրություններ և տրամադրում է տեխնիկական խորհրդատվություն։ Նրա գործունեությունը ընդգրկում է ինչպես ցորենի, այնպես էլ խաղողագործության ոլորտները։

Համարանի հիմնադիրներից մեկը՝ Գրիգոր Մանուկյանը, ծնվել է Վանում և 1915 թ. ցեղասպանության ժամանակ ընտանիքի հետ տեղափոխվել է Ռուսաստան։ Այնտեղ նա սովորել է գյուղատնտեսություն և աշխատել որպես ագրոնոմ։ 1921 թ. նա գաղթել է Միացյալ Նահանգներ և սկսել աշխատել հայ գաղթականների շրջանում։

Համարանի գործունեության առաջին տարիներին նրա անդամների թիվը հասել է 300-ի։ Նրանք հիմնականում Կալիֆոռնիայի Ֆրեզնո շրջանում հաստատված նախկին գյուղացիներ էին։ Համարանը նրանց տրամադրում էր ցանքսի սերմեր, պարարտանյութեր և ոռոգման տեխնիկա։

Համարանի կանոնադրության համաձայն՝ անդամ կարող էր դառնալ ցանկացած հայ գյուղացի, ով վճարում էր տարեկան 5 դոլար անդամավճար։ Անդամները պարտավոր էին մասնակցել ուսումնական դասընթացների առնվազն 10 ժամվա ընթացքում։

Համարանի կանոնադրության համաձայն՝ անդամ կարող էր դառնալ ցանկացած հայ գյուղացի, ով վճարում էր տարեկան 5 դոլար անդամավճար։ Անդամները պարտավոր էին մասնակցել ուսումնական դասընթացների առնվազն 10 ժամվա ընթացքում։

Համարանի գործունեության առաջին տարիներին նրա անդամների թիվը հասել է 300-ի։ Նրանք հիմնականում Կալիֆոռնիայի Ֆրեզնո շրջանում հաստատված նախկին գյուղացիներ էին։ Համարանը նրանց տրամադրում էր ցանքսի սերմեր, պարարտանյութեր և ոռոգման տեխնիկա։

Համարանի հիմնադիրներից մեկը՝ Գրիգոր Մանուկյանը, ծնվել է Վանում և 1915 թ. ցեղասպանության ժամանակ ընտանիքի հետ տեղափոխվել է Ռուսաստան։ Այնտեղ նա սովորել է գյուղատնտեսություն և աշխատել որպես ագրոնոմ։ 1921 թ. նա գաղթել է Միացյալ Նահանգներ և սկսել աշխատել հայ գաղթականների շրջան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Հրատարակվում է շաբաթական 3 անգամ — Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերին

Տարեկան բաժանորդագինը (փոստով) 3000, կիսամյակը 1500, եռամսյակը 750 դրամ։ Առանձին համարի գինը 10 դրամ։ Հետադարձ հասցեով չուղարկվող ձեռագրերը չեն վերադարձվում։ Հեղինակի հայտարարությամբ չընդունված ձեռագրերը չեն վերադարձվում։ Հրատարակչության հասցեն՝ Երևան, Ալավերդյան 3։ Հեռախոս՝ 52-44։ Բաժանորդագրությունն ընդունվում է բոլոր փոստային բաժանմունքներում։ Ինդեքսը՝ 43-44։ Ստացական կտրոնով վճարվում է 160,000 դրամ։ Ստացական կտրոնը պահպանեք։ Ձեր բաժանորդագրությունը ավարտվում է 19-ի 12-րդ ամսվա 22-ին։ Հաշվարկային հաշիվ՝ 22,750 Մոսկվայի ՀԽՍՀ Ֆինանսների ժողկոմատ։ Հեռ. 21-73։

— Ողջույն, Ալիկ։ Ինչպես ես։

— Ողջույն, Վարդան։ Ես լավ եմ։ Ինչպես ես դու։

— Ես էլ լավ եմ։ Ինչպես է քո առողջությունը։

— Ոչինչ, շնորհակալ եմ։ Ինչպես է քո ընտանիքի առողջությունը։

— Շնորհակալ եմ, լավ է։ Ինչպես է քո գործը։

— Ոչինչ, շնորհակալ եմ։ Ինչպես է քո գործը։

— Ես էլ լավ եմ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՕՐԵՐԻՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԳԻՆԸ

Ամբողջ տարվա համար . . . 6 ռուբլի
Կես տարվա համար . . . . 3 ռուբլի
Առանձին համարը . . . . 10 կոպեկ

ՀԱՍՑԵ ԵՎ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՏԵՂԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Թիֆլիս, Ավլաբարի փող., Ղազարյանների տուն, № 1

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԻՆԸ

Տողը մանր տառերով առաջին անգամ տպվելիս . . . 10 կոպեկ
Հետագա անգամներին . . . 5 »
Տողը խոշոր տառերով առաջին անգամ տպվելիս . . . 20 »
Հետագա անգամներին . . . 10 »

ԱՆՎՃԱՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԸ ԸՆԴՈՒՆՎԻ ՄԻԱՅՆ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՄԻՋՈՑՈՎ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԻՆԸ ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՎՈՒՄ Է

Ամբողջ տարվա համար . . . 3 ռուբլի
Կես տարվա համար . . . . 1½ ռուբլի

ՀԱՍՑԵ ԵՎ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԵՂԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Թիֆլիս, Ավլաբարի փող., Ղազարյանների տուն, № 1

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏՈՒՆ

Ա. Ա. ՏԱՐՈՆՑԵՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻ ՀԱՎԵԼՎԱԾԸ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՕՐԵՐԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻ ՀԱՎԵԼՎԱԾԸ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՕՐԵՐԻՆ

„ՄԻՇՏԱՂՈՒԿ“ Ի ՓԻՓՈՏԱԿ (10)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻ ՀԱՎԵԼՎԱԾԸ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՕՐԵՐԻՆ

Մարդ միայն մի բան ունի՝ ժամանակ։ Ամեն ինչ կարելի է նորից ձեռք բերել, միայն ոչ ժամանակը։

Ն. Ա. ՆԵԿՐԱՍՈՎ

Ես ուզում եմ ապրել, որպեսզի աշխատեմ